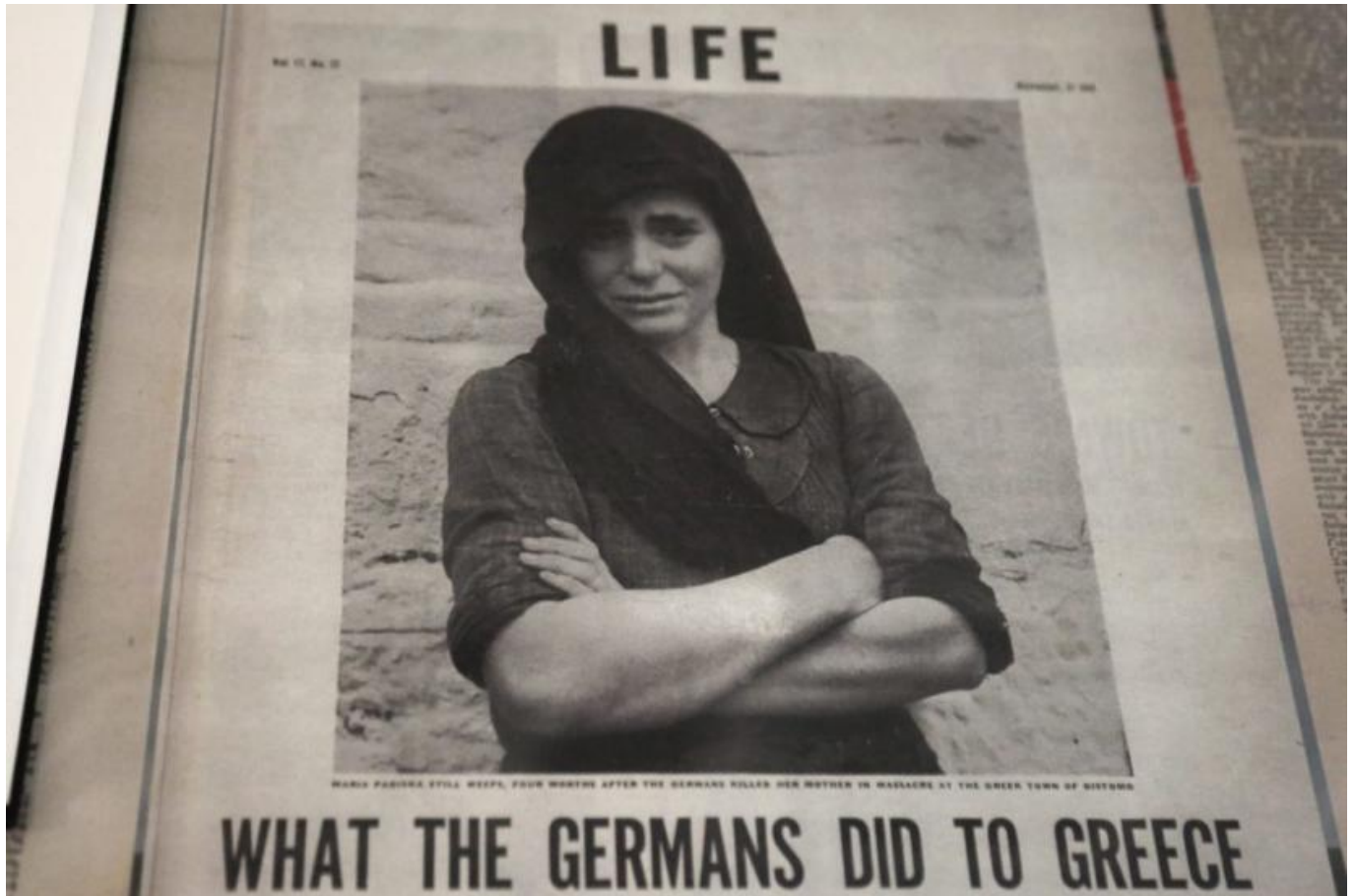
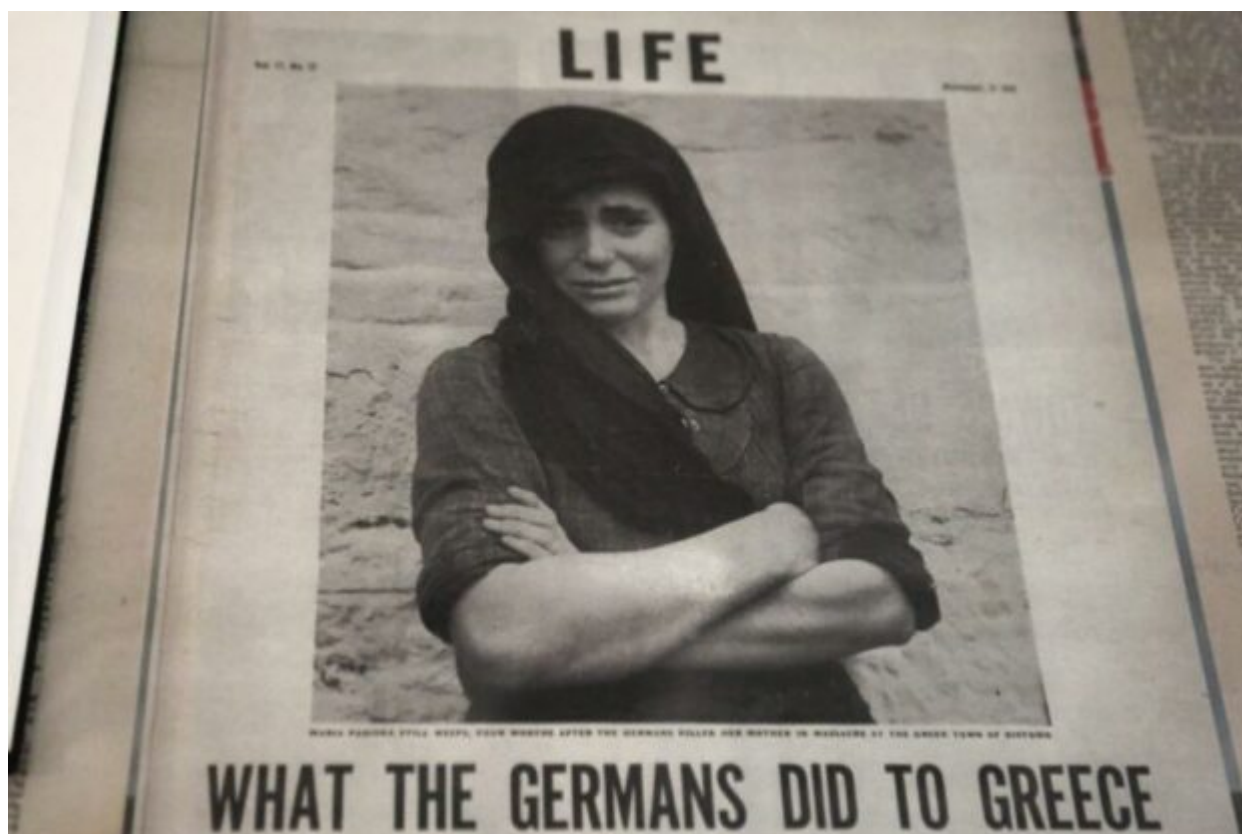

2 Μαρτίου 2019

Η φωτογραφία-σύμβολο της σφαγής του Διστόμου που συγκλόνισε όλο τον κόσμο... Ποια ήταν η μαυροφορεμένη Μαρία Παντίσκα...

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Στις 10 Ιουνίου 1944 οι Ναζί πραγματοποίησαν μια από τις μεγαλύτερες κτηνωδίες στην Ελλάδα. Εκτέλεσαν 228 κατοίκους στο χωριό Δίστομο και παρέδωσαν τα σπίτια του χωριού στις φλόγες.

Λίγες ημέρες μετά το ειδικό έγκλημα των Γερμανών, ο Dmitri Kessel, ανταποκριτής του περιοδικού «Life» επισκέφθηκε το Δίστομο και απαθανάτισε με τον φακό του τη Μαρία Παντίσκα, η οποία στεκόταν όρθια μπροστά σε μια σκάφη και έπλενε τα μαύρα της ρούχα. Ο πόνος ήταν χαραγμένος στο πρόσωπο της γυναίκας, η οποία δάκρυζε και στεκόταν μπροστά από τον φακό του φωτογράφου με σταυρωμένα τα χέρια.

Πριν από λίγους μήνες είχε χάσει τη μητέρα της, την οποία εκτέλεσαν οι Γερμανοί. Στις 29 Νοεμβρίου του 1944 η φωτογραφία δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «Life» με τίτλο: «Τι έκαναν οι Γερμανοί στην Ελλάδα». Στη λεζάντα έγραφε: «Η Μαρία Παντίσκα ακόμη κλαίει με λυγμούς, δύο μήνες αφότου οι Γερμανοί σκότωσαν τη μητέρα της σε σφαγή στην ελληνική πόλη Δίστομο».

Η φωτογραφία εντοπίστηκε αρκετά χρόνια αργότερα, το 1980-81 από έναν Διστομίτη φοιτητή στην Καλιφόρνια. Βρισκόταν στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου του Μπέρκλεϋ όταν τυχαία έπεσε πάνω σε φωτοτυπίες του τεύχους με το Δίστομο: «Σηκώθηκε η τρίχα μου μόλις είδα την φωτογραφία της γιαγιάς, μάνα του πατέρα

μου, την Κατίνα Πίτσου.

Και πιο κάτω την ιστορία του Ματθαίου Δημάκα, αδελφού του πατέρα της μητέρας μου...". Ύστερα από αναζήτηση το κανονικό τεύχος εντοπίστηκε σε ένα παλαιοπωλείο στο Σαν Φραντζίσκο και το έστειλαν στον Δήμο Διστόμου.

Τότε, έγινε γνωστή η ιστορία της φωτογραφίας και της Μαρίας Παντίσκα. Ποια ήταν η Μαρία Παντίσκα Η Δώρα Πλάκα περιγράφει η ιστορία της φωτογραφίας: "Η γυναίκα - παγκόσμιο σύμβολο της Σφαγής του Διστόμου είναι η Μαρία Παντίσκα. Κοσμεί το τρέχον εξώφυλλο του περιοδικού ΙΣΤΟΡΙΑ που φιλοξενεί αφιέρωμα για τις Γερμανικές αποζημιώσεις, αλλά η ...πορεία της άρχισε από το αμερικανικό περιοδικό παγκόσμιας φήμης, το LIFE, 69 χρόνια πριν...

Ποια είναι όμως η ιστορία της; Λίγους μήνες μετά τη Σφαγή, και συγκεκριμένα την 1η Νοεμβρίου 1944, ο Dmitri Kessel, ανταποκριτής/φωτογράφος του LIFE επισκέφθηκε το Δίστομο για ρεπορτάζ. Τη στιγμή του κλικ της φωτογραφικής μηχανής του συγκλονισμένου ανταποκριτή, η νεαρή Μαρία Παντίσκα, στέκεται όρθια μπροστά σε μια σκάφη και πλένει τα μαύρα ρούχα της στην αυλή - όλο το χωριό ήταν μαυροφορεμένο για δεκαετίες, ακόμα και οι κουρτίνες, τα τζακόπανα, τα πάντα...

Η φωτογραφία δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «LIFE» στις 27 Νοεμβρίου του 1944, στη σελίδα 21, μαζί με άλλες από το Δίστομο αλλά και την πληγωμένη από τον ναζισμό Ελλάδα . «What the Germans did to Greece» ("Τι έκαναν οι Γερμανοί στην Ελλάδα") είναι ο τίτλος και η λεζάντα της ανέφερε: «Maria Padiska still weeps, four months after the Germans killed her mother in a massacre at the Greek town of Distomo» ("Η Μαρία Παντίσκα ακόμη κλαίει με λυγμούς, τέσσερεις μήνες αφότου οι Γερμανοί σκότωσαν τη μητέρα της σε σφαγή στην ελληνική πόλη Δίστομο").

Αινιγματικός λυγμός Την Μαρία Παντίσκα - Μίχα, που απεβίωσε στις 12/3/2009 σε ηλικία 84 ετών, την είχα δει αρκετές φορές- δεν της είχα μιλήσει από σεβασμό.

Ετάφη στο Δίστομο σε μια σεμνή τελετή "όπου τίποτα δε μαρτυρούσε τη τεράστια συμβολική σημασία της σεπτής αυτής μορφής που απεικόνισε σε μια φωτογραφία τον απίστευτο πόνο που πέρασε η περιοχή μας, με τον αινιγματικό λυγμό που δεν έφυγε ποτέ από τα χείλη της", σημειώνει το site parakato. Το δημοσίευμα του περιοδικού περιλαμβάνει και άλλα συγκλονιστικά στοιχεία για την σφαγή του Διστόμου - όπως και άλλες "δυνατές " φωτογραφίες του Dmitri Kessel: "Ο θάνατος του χωριού.

Οι Γερμανοί έσφαξαν τους ανθρώπους και έκαψαν τα σπίτια του Διστόμου" Να ένα

απόσπασμα απο την σελίδα 22: “Μια απο τις τελευταίες επίσημες γερμανικές πράξεις στην Ελλάδα ήταν η σφαγή του Διστόμου. Μια πόλη περίπου 60 μίλια βορειοδυτικά των Αθηνών. Τον περασμένο Ιούνιο ένας περαστικός Γερμανός ρώτησε τον παππά του Διστόμου πατέρα Σωτήριο Ζήση αν υπήρχαν αντάρτες στην περιοχή. Ο παπάς είπε ότι δεν ήξερε κανέναν.

Οι Γερμανοί όμως έκαναν επίθεση στην πόλη. Στην αρχή επέστρεψαν και σκότωσαν τον πατέρα Ζήση. Λίγες μέρες αργότερα μια ομάδα μαυροφορεμένων ανδρών των SS(Ες - Ες) μπήκαν στο Δίστομο, διέταξαν τους ανθρώπους να κλειστούν στα σπίτια τους, πέρασαν από σπίτι σε σπίτι πυροβολώντας όλους αυτούς που μπορούσαν να βρουν.

Σε δυο ώρες είχαν σκοτώσει 1000 Διστομίτες από τους 1200.(σ.σ λάθος στοιχεία: 218 είναι οι νεκροί). Οι ελάχιστοι επιζήσαντες έτυχε να βρίσκονται στα βουνά και στα χωράφια.

Αφού οι Γερμανοί τελείωσαν με τη σφαγή πήραν λάφυρα και έκαψαν το μικρό χωριό. Δεκαπέντε μέρες αργότερα επέστρεψαν αλλά αυτή τη φορά οι χωρικοί είχαν προειδοποιηθεί και είχαν φύγει στα βουνά. Οι Γερμανοί πήραν λάφυρα για άλλη μια φορά”.

Το νεκρό μωρό και η ουλή της μάνας... “Πέντε συγγενείς της Κατίνας Πίτσου σκοτώθηκαν στο Δίστομο.

Πολλές μεγάλες οικογένειες του χωριού ξεκληρίστηκαν εντελώς”. “Έξι συγγενείς της Μαρίας Καρούζου, ο πατέρας της, η μητέρα της, ο αδερφός, η αδερφή, ο γαμπρός της και ο τρίχρονος ανιψιός της σκοτώθηκαν από τους Γερμανούς”.

Το μωρό της ήταν στην αγκαλιά της Ζωής Σεχρεμέλη όταν οι Γερμανοί το σκότωσαν με μια σφαίρα στο κεφάλι. Η ουλή είναι εκεί που η σφαίρα διαπέρασε τον ώμο της μάνας”.(απεικονίζει την ουλή στην πλάτη).

“Το Δίστομο είναι ένα χωριό με σπίτια από άσπρη πέτρα στους λόφους κοντά στο βουνό Παρνασσός, αφιερωμένο στον Απόλλωνα και τις Μούσες. Τα άδεια κασώματα των παραθύρων δείχνουν ότι τα σπίτια κήκαν από τους Γερμανούς”.

“Στο νεκροταφείο του Διστόμου θάφτηκαν οι περισσότεροι νεκροί της σφαγής. Πολλοί άλλοι μεταφέρθηκαν στα σπίτια και τοποθετήθηκαν σε τάφους στις πίσω αυλές των σπιτιών από τους ελάχιστους επιζήσαντες που ήταν εκτός του χωριού όταν ήρθαν οι Γερμανοί”. Κάποιοι από τους τάφους , συγγενείς της πεθεράς μου, οικογένεια Σταύρου, ήταν στην αυλή του σπιτιού μας, που μένουμε τα Σαββατοκύριακα...Σκοτώθηκαν μέσα στο σπίτι αυτό...

Οι Γερμανοί ήρθαν σαν μανιασμένα σκυλιά Σε άλλο σημείο γράφει το LIFE :“Στο δρόμο ο φωτογράφος Kessel του Life συνάντησε έναν χλωμό άνθρωπο που ονομαζόταν Ματθαίος Δημάκος (εννοεί Δημάκας). Μιλώντας με δυσκολία είπε: “Κύριε είμαι Αμερικανός πολίτης. Ήρθα εδώ (από τις ΗΠΑ) το 1934 να επισκεφτώ τη μητέρα μου.

Μετά παντρεύτηκα. Ήθελα να γυρίσω στις Ηνωμένες Πολιτείες και να πάρω τη μητέρα μου και τη σύζυγό μου μαζί. Τώρα δεν έχω κανέναν να πάρω μαζί μου. Οι Γερμανοί ήρθαν σαν μανιασμένα σκυλιά. Η γυναίκα μου τους ικέτευε, παρακαλώ μην μου τα παίρνετε όλα. οι Γερμανοί την πυροβόλησαν.

Το μωρό μας έκλαιγε. Έτσι οι Γερμανοί το πυροβόλησαν στο κεφάλι. Το μωρό ήταν οκτώ μηνών” (μετάφραση από αναγνώστη του arahona.wordpress και αναδημοσίευση από <http://distomoarchives.blogspot.gr/>).

Ο Ματθαίος Δημάκας - πέθανε στο Σικάγο πριν μερικά χρόνια - ήταν κατά τις μαρτυρίες ο άτυπος μεταφραστής του Kessel καθώς ήταν μετανάστης στις ΗΠΑ από το 1910 η 12. “Ήταν αδελφός του παππού του άντρα μου- Λουκά Δημάκα. Συνολικά 218 άντρες, γυναίκες και παιδιά, πολλά αβάπτιστα, σκοτώθηκαν εκείνη την ημέρα του Ιούνιου του 1944, στο Δίστομο.”

Πηγή: iellada.gr